

UCHWAŁA Nr 73/IX/2025

Rada Gminy Nowy Duninów

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Duninów na lata 2025 – 2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Gminy Nowy Duninów uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Duninów na lata 2025-2027” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Duninów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Pietrzak
Andrzej Pietrzak

UZASADNIENIE

Uchwały Nr 73/IX/2025

Rady Gminy Nowy Duninów

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Duninów na lata 2025-2027”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Duninów na lata 2025 – 2027 jest wsparcie rodzin zagrożonych problemami i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy, samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i rodziną.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowano 3- letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowy Duninów na lata 2025-2027. Diagnoza została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Duninowie, do której wykorzystano materiały własne- w tym kwestionariusz ankiety, jako jedno z narzędzi sondażu diagnostycznego (na przełomie października i listopada 2024 r.) i sprawozdania sporządzone przez pracowników ośrodka i pracownika Urzędu Stanu Cywilnego w Gminie Nowy Duninów. Program określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Diagnoza środowiskowa przeprowadzona wśród rodzin z terenu Gminy Nowy Duninów, uzasadnia w sposób konsekwentny celowość opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny i jego realizacji w 3 – letnim okresie obowiązywania, w sposób i na zasadach zmierzających do reintegracji rodziny- przy wykorzystaniu narzędzi interdyscyplinarnych, na rzecz wspierania rodziny.

Podjęcie niniejszej uchwały należy uznać jako zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
A. Pietrzak
Andrzej Pietrzak

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 73/IX/2025
Rady Gminy Nowy Duninów
z dnia 30 stycznia 2025

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWY DUNINÓW
NA LATA 2025-2027**

NOWY DUNINÓW 2025

I WPROWADZENIE

Każda rodzina i środowisko lokalne mają niezbędne siły i możliwości, aby się wspierać i rozwijać. Łączenie tych sił przynosi korzyści obu środowiskom wychowawczym, a także pozwala stawiać czoła istniejącym zagrożeniom i niepokojom. Wspieranie rozumiane jest jako proces dwustronny i w efekcie wzajemny, czyli korzystny dla uczestniczących w nim stron. Zmierza też do budowania – zarówno wśród rodzin, jak i społeczności lokalnej – postaw rozumiejących, uczestniczących i zaangażowanych w proces, opartych na podmiotowym traktowaniu wszystkich uczestników działań. Podstawą wspierania rodzin mogą być rozwiązania elastyczne, otwarte, a nawet hybrydowe, łączące elementy instytucjonalne i pozainstytucjonalne, formalne i nieformalne, systemowe i pozasystemowe; każde, które mogą przysłużyć się rozwiązywaniu problemów w rodzinie. Zasobność i dostępność sieci instytucji i usług dla rodziny w środowisku jest tylko jednym z elementów jej prawidłowego funkcjonowania i powodzenia. Znaczenie odgrywają również tzw. czynniki miękkie, siły więzi społecznych (szczególnie instytucja sąsiedztwa), poziomu integracji, wzajemnego zaufania, aktywności społecznej mieszkańców, ale także lokalnej tradycji i doświadczeń w zakresie współpracy w realizacji wspólnych założeń.

Efektorem tworzenia nowych rozwiązań w zakresie polityki rodzinnej państwa jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49), która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Podjęmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny działania powinny mieć na celu profilaktykę oraz wsparcie umożliwiające przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych wykraczających poza własne możliwości rodziny, zagrażających dobru dziecka, bądź w sytuacjach koniecznych zapewnienie dziecku opieki i wychowania poza rodziną biologiczną.

Podmiotem realizującym powyższe cele na terenie Gminy Nowy Duninów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracujący na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

To ośrodek pomocy społecznej ma ustawowy obowiązek prowadzenia działań profilaktycznych wobec rodziny niewydolnej wychowawczo i społecznie, a w razie potrzeby udzielenia jej profesjonalnej, niezbędnej pomocy różnego typu.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

II DIAGNOZA SPOŁECZNA

NA PODSTAWIE DANYCH URZĘDU STANU CYWILNEGO W NOWYM DUNINOWIE ORAZ EWALUACJI BADANIA SONDAŻOWEGO (ANKIETY) PRZEPROWADZONEGO PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWYM DUNINOWIE

Na dzień 31.12.2024 r. gminę Nowy Duninów zamieszkiwało 3811 mieszkańców , w tym 1924 kobiet (dane USC w Nowym Duninowie). Przy utrzymującej się na podobnym poziomie liczbie osób zamieszkujących teren gminy odnotowuje się jednocześnie tendencję malejącą w zakresie % udziału w nich dzieci i młodzieży w wieku do 17 roku życia.

W/w tendencję wykazuje poniższe zestawienie:

Dane wg stanu na Koniec	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba ogółem mieszkańców gminy (meldunek stały i czasowy)	3912	3861	3811
Liczba dzieci i młodzieży od 0 do 17 r. ż. zamieszkujących na terenie gminy	729	703	679
Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców	18,63 %	18, 20%	17,81 %

Struktura mieszkańców gminy Nowy Duninów według stanu na dzień 31.12.2024 roku przedstawia się następująco:

Ilość osób zamieszkujących na terenie gminy;	mężczyźni	kobiety	razem
- w wieku od 0 do 17 roku życia	343	336	679
- wieku produkcyjnym	1266	1069	2335
- w wieku poprodukcyjnym	278	519	797

Z powyższej tabeli wynika, że ponad 61% ogółu mieszkańców gminy Nowy Duninów jest w wieku produkcyjnym. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 20% , z tego ponad połowa to kobiety.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gminy Nowy Duninów w 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
	OGÓLEM	w tym:		
		NA WSI		
0		1	2	3
RODZINY OGÓLEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	181	181	348
o liczbie osób				
1	2	102	102	102
2	3	27	27	54
3	4	25	25	75
4	5	18	18	72
5	6	9	9	45
6 i więcej	7	0	0	0
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10 11+12+13+14+15)	8	45	45	173
o liczbie dzieci				
1	9	17	17	49
2	10	20	20	78
3	11	9	9	45
4	12	0	0	0
5	13	0	0	0
6	14	0	0	0
7 i więcej	15	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM (wiersz 17+18+19+20)	16	10	10	26
o liczbie dzieci				
1	17	5	5	11
2	18	5	5	15
3	19	0	0	0
4 i więcej	20	0	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM (wiersz 22+23+24+25)	21	72	72	113

o liczbie osób 1	22	51	51	51
2	23	10	10	20
3	24	5	5	15
4 i więcej	25	6	6	27

Ze względu na typy rodzin objętych pomocą społeczną w roku 2024 najliczniejszą grupę stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe (42,01 % ogółu rodzin). W drugiej kolejności plasują się dwuosobowe rodziny, stanowiące 15,51 % ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej. Rodziny pięcioosobowe stanowią 12,93% ogółu wszystkich gospodarstw domowych.

Przeważająca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wychowuje dwoje dzieci, tj. 7,75% wszystkich rodzin z dziećmi. Rodziny wielodzietne liczą najczęściej pięcioro dzieci. Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną stanowią 2,87 % , w tym najczęściej jest rodzin niepełnych liczących 1 lub 2 dzieci. Rodziny emerytów i rencistów stanowią 20,68 % rodzin objętych pomocą społeczną, z przeważającą liczbą gospodarstw jednoosobowych.

Powody przyznania pomocy społecznej na terenie gminy Nowy Duninów w 2024 roku:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	49	49	63
SIEROCTWO	2	1	1	3
BEZDOMNOŚĆ	3	2	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4			
W TYM WIELDZETNOŚĆ	5	9	9	45
BEZROBOCIE	6	55	55	129
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	44	44	75
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	7	7	11
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-		22	22	79

WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9			
W TYM RODZINY NIEPEŁNE	10	12	12	30
RODZINY WIELODZIETNE	11	9	9	45
PRZEMOC W RODZINIE	12	6	6	23
PRZEMOC OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	26	26	30
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	2	2	6
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Jak wynika z powyższej tabeli, jednym z naczelnych powodów przyznawania pomocy społecznej jest ubóstwo. Zazwyczaj jest ono konsekwencją bezrobocia, niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby.

Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 2024 r.

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	OGÓŁEM	do 18 r. Życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat	OGÓŁEM	do 18 r. Życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
	1	2	3	4	5	6	7	8
kobiety 1	4	1	3	0	0	0	1	0
mężczyźni 2	0	0	0	0	3	0	3	0

Zjawisko przemocy w rodzinie występuje w gminie Nowy Duninów. Jak wskazuje powyższa tabela przemocy doświadczaly kobiety, a sprawcami tego zjawiska byli mężczyźni.

Trudno jednoznacznie określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Podobna sytuacja występuje w przypadku uzależnień, których rodzaj i skala jest trudna do zdiagnozowania i jednoznacznego oszacowania.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Duninowie wynika, że w 2024 roku przeprowadzono 5 postępowań wobec osób zamieszkujących teren gminy, uzależnionych od alkoholu, spośród których 4 osoby skierowano do sądu w celu podjęcia leczenia odwykowego.

Z danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że zgodnie z Ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przyznano jednej osobie w roku 2017. W latach kolejnych nie przyznawano jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka.

W celu skutecznego niesienia pomocy, adekwatnego reagowania na sytuacje problemowe i kryzysowe występujące w rodzinach z terenu Gminy Nowy Duninów, sporządzono sondaż diagnostyczny z zastosowaniem ankiety. Kwestionariusz ankiety przygotowano, aby uelastyczyć proces pomocy jednostkom i rodzinom, rozwiązywania problemów i kwestii społecznych w aspekcie wspierania rodziny.

Ewaluacja ankiety- dane respondentów

Wiek:

Od 30 lat do 35 lat: 34,78%

Od 36 lat do 41 lat: 52,17%

Od 42 lat i powyżej: 13,04%

Płeć:

Kobiety: 86,95%

Mężczyźni: 13,04%

Wykształcenie:

Podstawowe: 4,34%

Branżowe: 13,04%

Średnie: 41,3%

Wyższe: 43,3%

Stan cywilny:

Panna: 4,34%

Mężatka: 80,43%

Żonaty: 13,04 %

Wdowa/ Wdowiec: -

W związku partnerskim: -

Rozwiedziona: 2,17%

Rozwiedziony: -

Potomstwo w Rodzinach:

Rodziny:

2+2 (dwoje rodziców i dwoje dzieci) : 67,38%

2+1 (dwoje rodziców i jedno dziecko): 8,69 %

1+3 (jeden rodzic i troje dzieci): 2,17%

2+4 (dwoje rodziców i czworo dzieci): 6,52%

2+3 (dwoje rodziców i troje dzieci): 15,21%

Różnorodność negatywnych zjawisk, dotyczących dzieci i młodzieży, które dostrzegają respondenci w Gminie Nowy Duninów

Nr pytania 1	Jakie negatywne zjawiska odnoszące się o dzieci i młodzieży dostrzega Pani/ Pan w Gminie Nowy Duninów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.	Wykaz %
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
	Zaniedbania wychowawcze	15%
	Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena)	8%
	Utrudniony start w dorosłe życie / brak perspektyw	17%
	Przemoc ze strony rodziców/ opiekunów	-
	Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego	37%
	Wyjazdy rodziców za granicę	8%
	Przestępczość i chuligaństwo	6%
	Zagrożenie uzależnieniem od nowych technologii (tel., internet, komputery)	56%
	Alkohol i papierosy	1%
	Narkotyki i dopalacze	6%
	Problemy w nawiązywaniu relacji rówieśniczych	24%
	Żadne	4
	Nie wiem/ nie mam zdania na ten temat	8%
	Inne, jakie?.....	0%

Z wyżej zaprezentowanej tabeli wynika, że badani za najbardziej negatywne i bardzo częstotliwe zjawisko występujące wśród dzieci i młodzieży uważają zagrożenie uzależnieniem od nowych technologii (56,52%). W drugiej kolejności respondenci wskazali bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (37%), natomiast w trzeciej problemy w nawiązywaniu relacji rówieśniczych (24%).

Wykaz osób i grup społecznych, którym najtrudniej żyje się w Gminie Nowy Duninów

Nr pytania Nowy 2	Jakim osobom i grupom społecznym, w Pni/Pana ocenie, najtrudniej żyje się w Gminie Duninów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.	Wykaz %
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
	Dzieci i młodzież	19%
	Osoby starsze	11%
	Osoby z niepełnosprawnością i chorujące, w tym psychicznie	6%
	Osoby/ Rodziny dotknięte bezrobociem	15%
	Samotne matki/ Samotni ojcowie	6%
	Rodziny wielodzietne	13%
	Osoby, Rodziny dotknięte problemem uzależnienia	28%
	Osoby/ Rodziny dotknięte problemem przemocy domowej	15%
	Nie ma takich grup	6%
	Nie wiem/ Nie mam zdania na ten temat	2%
	Inne, jakie?.....	0%

Powyższa tabela wykazuje, iż najtrudniej żyje się w Gminie Nowy Duninów osobom lub rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia (28,265), w dalszej kolejności dzieciom i młodzieży (19,56 %), później osobom lub rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej (15,21%). Ten sam trzeci wynik, jaki wskazali respondenci to osoby lub rodziny

dotknięte bezrobociem (15,21%). Najmniej ankietowanych (6,52%) wskazało trzy warianty: osoby z niepełnosprawnością, (chorujące w tym psychicznie), samotne matki (ojcowie), nie ma takich grup.

Osoby w Gminie Nowy Duninów, które potrzebują wsparcia z perspektywy otoczenia-mieszkańców.

Nr pytania 3	Które z osób potrzebujących wsparcia żyją w Pani/ Pana otoczeniu? Proszę zaznaczyć kilka odpowiedzi.	
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
Osoby z niepełnosprawnościami		19%
Osoby starsze		34%
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego		15%
Dzieci i rodziny z dziećmi wymagające wsparcia		24%
Osoby w kryzysie bezdomności		2%
Żadne		30%
Inne, jakie? Duże rodziny		2%

Wyżej zaprezentowana tabela wskazuje, że osoby najbardziej potrzebujące wsparcia to: osoby starsze (34,78%), dzieci i rodziny z dziećmi wymagające wsparcia (24%) oraz osoby z niepełnosprawnościami (19,56%). 30,43% respondentów wskazało, iż żadne osoby spośród wymienionych w wariantach odpowiedzi nie potrzebuje wsparcia.

Subiektywna opinia ankietowanych dotycząca form pomocy GOPS w Nowym Duninowie w zakresie wspierania rodziny i spełniania oczekiwań klientów.

Nr pytania 4	Jeżeli korzysta Pani/ Pan z form pomocy oferowanych przez GOPS w Nowym Duninowie w zakresie wspierania rodziny, to spełnia ona Pani/Pana oczekiwania?	
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
Zdecydowanie tak		13%
Raczej tak		15%
Zdecydowanie nie		2%
Raczej nie		-
Trudno powiedzieć		11%
Nie korzystam		59%

15,21 % badanych wskazało, że raczej korzysta z z zakresu pomocy GOPS w Nowym Duninowie. 13,04 % wytypowało, iż raczej korzysta z takich form wsparcia. 58,69 % respondentów wskazało, że nie korzysta z form pomocy oferowanych przez GOPS W Nowym Duninowie w zakresie wspierania rodziny.

Wykaz problemów/ trudności życiowych, w opinii badanych, których najczęściej doświadczają rodziny w Gminie Nowy Duninów.

Nr pytania 5	Jakich problemów/ trudności życiowych, w Pani/ Pana opinii najczęściej doświadczają rodziny w Gminie Nowy Duninów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.	
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
Brak stałego zatrudnienia		39%
Niepełnosprawność członka rodziny		8%
Uzależnienie członka rodziny (np. alkohol, narkotyki, internet)		28%
Konflikty rodzinne/ małżeńskie		10%

Zadłużenie rodziny (kredyty, pożyczki)	13%
Brak pieniędzy na bieżące wydatki	19%
Niewielki zarobki/ niska emerytura bądź renta	36%
Choroba, problemy zdrowotne	28%
Złe warunki mieszkaniowe	4%
Trudności wychowawcze i konflikty z dzieckiem	8%
Konflikty z prawem członka rodziny	4%
Przemoc domowa	6%
Rodziny w Gminie nie doświadczają problemów/ trudności życiowych	2%
Nie wiem, nie mam zdania na ten temat	17%
Inne, jakie?.....	0%

Najwięcej respondentów wskazało, że głównym problemem rodzin jest brak stałego zatrudnienia (39,16%), w drugiej kolejności ankietowani wskazali niewielki zarobki/ niska emerytura bądź renta (36,95%). Na trzecim miejscu natomiast badani wytypowali chorobę (problemy zdrowotne) oraz uzależnienie członka rodziny równo po 28,26%.

Poziom oferowanych form wspierania rodziny realizowanych przez GOPS w Nowym Duninowie

Nr pytania 6	Czy formy wspierania rodziny w Gminie Nowy Duninów są na wystarczającym poziomie Pani/Pana zdaniem? Zaznacz jedną odpowiedź.	
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
Zdecydowanie tak		2%
Raczej tak		34%
Zdecydowanie nie		8%
Raczej nie		17%
Trudno powiedzieć		26%
Nie mam zdania		13%

Większość respondentów odpowiedziało następująco: raczej tak 34,88%, trudno powiedzieć 26,08%, raczej nie 17,39%. Spośród badanych 13,04% nie ma zdania w zakresie określenia wystarczającego poziomu, dotyczącego realizowania form wspierania rodziny w Gminie Nowy Duninów.

Aspekty wspierania rodziny i spełniania ich roli w opinii ankietowanych

Nr pytania 7	W jakich aspektach wspieranie rodziny w Gminie Nowy Duninów wg Pani/Pana opinii spełnia swoją rolę? Można wybrać kilka wariantów.	
Warianty odpowiedzi		Wykaz %
Poprawa warunków socjalno-bytowych		28%
Problemy opiekuńczo-wychowawcze		21%
Inne, jakie?.....		-
Trudno powiedzieć		23%
Żadne		8%

Wg respondentów wspieranie rodziny w aspekcie poprawy warunków socjalno-bytowych najbardziej spełnia swoją rolę (28,26%), w drugiej kolejności ankietowani wskazali rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych w zakresie wspierania rodziny (21,37%). 23,50% nie ma zdania na ten temat- „trudno powiedzieć”.

III CEL I ZAKRES PROGRAMU

Głównym celem Programu jest budowa lokalnego systemu wsparcia rodziny poprzez:

1. Profilaktykę stosowaną przed podjęciem interwencji w rozwiązywaniu problemów rodziny, dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.
3. Ochronę praw rodziny i dziecka.
4. Uzupełnianie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci.
5. Ochronę dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami oraz przestępczością.
6. Zapewnienie opieki, wychowania oraz wsparcia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej.
7. Współpracę podmiotów publicznych i niepublicznych na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Program uwzględnia uwarunkowania gminy Nowy Duninów i rozwiązania wynikające z obowiązującej ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.), ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49.), ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 165 z późn. zm.) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) oraz występujące i przewidywane potrzeby w tym zakresie.

Program nawiązuje do „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Duninów na lata 2023- 2030 przyjętej w drodze Uchwały Nr 337/XXXII/2023 Rady Gminy Nowy Duninów z dnia 22 września 2023 r. i „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w gminie Nowy Duninów na lata 2023-2026” przyjętego w drodze Uchwały nr 336/XXXII/2023 przez Radę Gminy Nowy Duninów w dniu 22 września 2023r.

Cel strategiczny Programu: WSPIERANIE RODZINY

Miejsce realizacji Programu: obszar gminy Nowy Duninów

Czas realizacji Programu: od 2025 roku do 2027 roku

Adresaci Programu:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin
- 4) Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym również dotknięte bezrobociem,

- 5) Osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, osoby starsze i niepełnosprawne
- 6) Sprawcy przemocy w rodzinie, dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym
- 7) Dzieci i młodzież wychowująca się w ramach instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej
- 8) Dzieci i młodzież opuszczająca instytucjonalne i rodzinne formy pieczy zastępczej
- 9) Rodziny zastępcze
- 10) Rodziny wspierające
- 11) Kadra instytucji, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych i innych podmiotów zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinom.

Adresatami programu są w szczególności następujące rodziny i dzieci:

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina, jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców, czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona patologiami. Wiele osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Duninowie boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. Rodziny dotknięte uzależnieniem

Każde uzależnienie jest chorobą rodziny, ponieważ uzależnienie jednego z członków rodziny oddziałuje na całą rodzinę i wszyscy chorują. Ludzie związani z uzależnionym reagują na jego zachowania. Próbuja je kontrolować, kryć lub minimalizować. Często obciążają siebie winą i cierpią z tego powodu. Własne emocje tych osób ulegają zaburzeniom i w efekcie, profesjonalnej pomocy oraz zewnętrznego wsparcia potrzebuje już nie tylko uzależniony, ale również jego bliscy.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób

dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze.

Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego, jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii- w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

Koordynator Programu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Duninowie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy w Nowym Duninowie
- Powiatowym Urzędem Pracy w Płocku
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Duninowie
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Domowej w gminie Nowy Duninów
- Posterunkiem Policji w Nowym Duninowie
- Prokuraturą Rejonową w Gostyninie
- Sądem Rejonowym w Gostyninie- Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny
- Sądem Okręgowym w Płocku- Wydział Cywilny
- Placówkami oświatowymi
- Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi
- Poradniami psychologiczno- pedagogicznymi
- Organizacjami pozarządowymi i społecznymi

Źródła finansowania Programu:

- Środki budżetu gminy Nowy Duninów
- środki budżetu państwa
- środki pozyskane z innych źródeł

IV DZIAŁANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2025- 2027

Lp	Cele	Działania	Wskaźniki	Termin	Realizatorzy
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności na rzecz rodzin wychowujących dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpowszechnianie ulotek, publikacji wzmacniających rolę i funkcję rodziny; - udział w kampaniach promujących wartości rodzinne; - udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży; - udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu dysfunkcji rodziny; - zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego; - prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie marginalizowanej lub zagrożonej kryzysem tzw. „grupa ryzyka”. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych, - liczba kampanii informacyjnych -liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych -liczba udzielonych porad specjalistycznych - liczba monitorowanych rodzin. 	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu
2.	Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i socjalnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego; - przydzielenie asystenta rodziny; - wspieranie rodziny przez pracownika socjalnego; 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba udzielonych porad specjalistycznych; - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; - liczba rodzin objętych wsparciem pracownika socjalnego; 	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu

	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc rodziny wspierającej; - opieka w placówce wsparcia dziennego; - współpraca ze szkołami, pedagogiem szkolnym w celu rozwiązywania problemów wychowawczych i możliwości uzyskania pomocy w nauce, - udzielanie pomocy finansowej i pomocy rzeczowej; - zapewnienie potrzebującym dzieciom i młodzieży posiłków w szkole; - zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; - przyznawanie i wypłacanie świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o funduszu alimentacyjnym, ustawy o dodatkach mieszkaniowych; - przyznawanie pomocy materialnej dla uczniów - podejmowanie działań w ramach Gminnego Programu 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w placówkach wsparcia dziennego; - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pieniężnej i niepieniężnej; - liczba wniosków złożonych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego; - liczba osób, które dobrowolnie podjęły leczenie; - liczba „Niebieskich Kart”; - liczba rodzin objętych wsparciem w ramach rządowych i gminnych programów pomocy społecznej oraz projektów 		
--	--	--	--	--

		<p>Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;</p> <p>- podejmowanie działań w ramach Gminnego Programu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowy Duninów;</p> <p>- realizowanie zadań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;</p> <p>- realizowanie zadań wynikających z rządowych i gminnych programów pomocy społecznej oraz projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.</p>			
3.	Zapewnienie opieki, wychowania oraz wsparcia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej.	<p>-Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej;</p> <p>- współfinansowanie pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej;</p> <p>- pomoc usamodzielnianym wychowankom</p>	<p>- Liczba dzieci przebywających w różnych formach pieczy zastępczej;</p> <p>- liczba usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej objętych wsparciem.</p>	2025-2027	Urząd Gminy w Nowym Duninowie, GOPS w Nowym Duninowie, PUP Płock, PCPR Płock.

		pieczy zastępczej w podjęciu zatrudnienia, w uzyskaniu mieszkania i integracji ze środowiskiem.			
4.	Poprawa jakości współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodzin z dziećmi.	<ul style="list-style-type: none"> - Stała współpraca organizacji pozarządowych, szkół, policji, służby zdrowia, GOPS, sądów, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego; - stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie; - doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny, rodzin wspierających oraz innych specjalistów). 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba spotkań w ramach współpracy; - liczba spotkań roboczych; - liczba szkoleń, warsztatów, kursów, seminariów, konferencji. 	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu

V MONITORING PROGRAMU

Monitoringiem i ewaluacją Programu zajmować się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Duninowie, w oparciu o pozyskiwane informacje oraz dane ze sprawozdań uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub w przypadku pojawienia się nowych regulacji prawnych i ustawowych, a także nowych inicjatyw lokalnych, GOPS wraz z podmiotami realizującymi poszczególne działania, będzie podejmował odpowiednie czynności naprawcze lub czynności w kierunku aktualizacji zapisów w Programie.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. W oparciu o przyjęte w Programie wskaźniki raz w roku dokonana zostanie analiza jakościowa i ilościowa zebranych informacji na temat realizacji działań ujętych w Programie.

Sprawozdania z realizacji Programu przedkładane będą Radzie Gminy Nowy Duninów, w terminie do 31 marca, każdego kolejnego roku okresu jego obowiązywania.

VI PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny opracowany został dla potrzeb lokalnej społeczności i realizowany będzie w latach 2025-2027 na terenie Gminy Nowy Duninów. Zakres wyznaczonych celów i zadań powstał w oparciu o zasoby instytucjonalne, analizę programów z lat poprzednich oraz ocenę niezbędnych danych. GOPS skupia swoje działania na rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym, niewydolnych wychowawczo, w których rodzice nie wypełniają swoich zadań, a prawidłowy rozwój dzieci jest zagrożony. Doświadczenia pracowników pomocy społecznej wskazują, że środowiska objęte programem borykają się z problemami natury finansowej oraz problemami związanymi z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wyzwaniem dla Ośrodka jest wspomaganie rodzin niewydolnych, w których błędy wychowawcze przekazywane są z pokolenia na pokolenie, a środowisko nie dostarcza przykładów "dobrego rodzicielstwa". Z uwagi na nieustające zmiany zachodzące w środowisku społecznym, niezbędnym jest ciągle poszukiwanie nowych koncepcji i rozwiązań, jak również powiększanie grona podmiotów współpracujących na rzecz przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania swoich obowiązków. Należy także podkreślić, że celem ostatecznym zawsze będzie zapewnienie prawidłowo funkcjonującego środowiska dla bezpieczeństwa i dobra dziecka. Zmianie ulegać będą jedynie techniki, metody i koncepcje wykorzystywane do pracy z rodziną.

Powodzenie w realizacji Programu zależeć będzie od ścisłej współpracy i zaangażowania poszczególnych podmiotów. Jedynie współpraca i sprawny przepływ informacji między nimi mogą zapobiegać pogłębianiu się różnego rodzaju patologii w środowisku rodzinnym oraz stanowić podstawę do kompleksowej i skutecznej pomocy świadczonej na rzecz dzieci i rodzin.

PRZEWODNICZĄCY

A. Pietrzak
Andrzej Pietrzak

Szanowni Państwo ! Zwracamy się z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety, służącej opracowaniu gminnego programu wspierania rodziny na lata 2025/2027. Ankieta jest anonimowa i posłuży nam do zaplanowania kierunków działań odpowiadających na potrzeby rodzin w Gminie Nowy Duninów.

Wiek:.....

Płeć: zaznacz „x” przy właściwej odpowiedzi

- Kobieta
- Mężczyzna

Wykształcenie: zaznacz „x” przy właściwej odpowiedzi

- Podstawowe
- Branżowe (zawodowe)
- Średnie
- Wyższe

Stan cywilny: zaznacz „x” przy właściwej odpowiedzi

- Panna/ Kawaler
- Mężatka/ Żonaty
- Wdowa/ Wdowiec
- W związku partnerskim

Potomstwo: zaznacz „x” oraz uzupełnij

- Tak, ile dzieci?....., Córka/ki....., Syn/owie.....
- Nie

1. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/ Pan w Gminie Nowy Duninów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Zaniedbania wychowawcze
- Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena)
- Utrudniony start w dorosłe życie/ brak perspektyw
- Przemoc ze strony rodziców/ opiekunów
- Bczproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Wyjazdy rodziców za granicę
- Przystępczość i chuligaństwo
- Zagrożenie uzależnieniem od nowych technologii (telefony, internet, komputery)
- Alkohól i papierosy
- Narkotyki i dopalacze
- Problemy w nawiązywaniu relacji rówieśniczych

- Żadne
- Nie wiem/ nie mam zdania na ten temat
- Inne, jakie?.....

2. Jakim osobom i grupom społecznym, w Pani/Pana ocenie, najtrudniej żyje się w Gminie Nowy Duninów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Dzieci i młodzież
- Osoby starsze
- Osoby z niepełnosprawnością i chorujące, w tym psychicznie
- Osoby/Rodziny dotknięte bezrobociem
- Osoby/ Rodziny ubogie
- Samotne matki/ Samotni ojcowie
- Rodziny wielodzietne
- Osoby/Rodziny dotknięte problemem uzależnienia
- Osoby/Rodziny dotknięte problemem przemocy domowej
- Nie ma takich grup
- Nie wiem/ nie mam zdania na ten temat
- Inne, jakie?.....

3. Które z osób potrzebujących wsparcia żyją w Pani/ Pana otoczeniu? Proszę zaznaczyć wszystkie pasujące odpowiedzi.

- Osoby z niepełnosprawnościami
- Osoby starsze
- Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
- Dzieci i rodziny z dziećmi wymagające wsparcia
- Osoby w kryzysie bezdomności
- Żadne
- Inne, jakie?.....

4. Jeżeli korzysta Pani/ Pan z form pomocy oferowanych przez GOPS w Nowym Duninowie, w zakresie wspierania rodziny, to spełnia ona Pani/Pana oczekiwania? Zaznacz jedną odpowiedź.

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Zdecydowanie nie
- Raczej nie
- Trudno powiedzieć
- Nie korzystam

5. Jakich problemów /trudności życiowych, w Pani/ Pana opinii najczęściej doświadczają rodziny w Gminie Nowy Duninów ? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Brak stałego zatrudnienia
- Niepełnosprawność członka rodziny
- Uzależnienie członka rodziny (np. alkohol, narkotyki, internet)
- Konflikty rodzinne/ małżeńskie

- Zadłużenie rodziny (kredyty, pożyczki)
- Brak pieniędzy na bieżące wydatki
- Niewielkie zarobki/ niska emerytura bądź renta
- Choroba, problemy zdrowotne
- Złe warunki mieszkaniowe
- Trudności wychowawcze i konflikty z dzieckiem
- Konflikty z prawem członka rodziny
- Przemoc domowa
- Rodziny w Gminie nie doświadczają problemów/ trudności życiowych
- Nie wiem, nie mam zdania na ten temat
- Inne, jakie?.....

6. Czy formy wspierania rodziny w Gminie Nowy Duninów są na wystarczającym poziomie Pani/Pana zdaniem? Zaznacz jedną odpowiedź.

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Zdecydowanie nie
- Raczej nie
- Trudno powiedzieć
- Nie mam zdania

7. W jakich aspektach wspieranie rodziny w Gminie Nowy Duninów wg Pani/Pana opinii spełnia swoją rolę? Można wybrać kilka wariantów.

- Poprawa warunków socjalno-bytowych
- Relacje w rodzinie
- Problemy opiekuńczo-wychowawcze
- Inne, jakie?.....
- Trudno powiedzieć
- Żadne

Dziękujemy za poświęcony czas i wypełnienie ankiety.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
A. Pietrzak
Andrzej Pietrzak